

„Objektív élelmiszervizsgálati módszerek fejlesztése” c. 1980. évi kutatási beszámoló*

Az élelmiszervizsgálati módszerek fejlesztésére a MÉM kutatási programot szervezett. Az alábbiakban az 1980. évi beszámoló rövid ismertetését közöljük.

Peszticidmaradványok meghatározása élelmiszerekben.

(Magyar Tudományos Akadémia Központi Kémiai Kutató Intézete)

A gyakorlati felhasználók tapasztalatai alapján továbbfejlesztették az organoklór, organofoszfát és karbamát meghatározására szolgáló multi módszert.

Megkezdték az irodalmi nitroamin meghatározási módszerek hazai viszonyokra való adaptálását.

Vizsgálatok a zöldbabbüvely érettségének objektív meghatározására.

(Kertészeti Egyetem Élelmiszertechnológiai és Mikrobiológiai Tanszék)

Különböző zöldbabbfajták érésmenetét folyamatosan vizsgálva megállapították, hogy az az alkoholban oldhatóan rész és szárazanyagtartalom mérésével követhető. E célra átalakított finométer állománymérő műszerrel mért eredmények szoros összefüggést adtak a jellemzőkkel, így lehetővé válik az érettség gyors meghatározása.

Sárgarépa-fajták beltartalmi értékeinek alakulása.

(Kertészeti Egyetem Élelmiszertechnológiai és Mikrobiológiai Tanszék)

Különböző tájörzetekben termesztett sárgarépa-fajták minőségi jellemzőit, valamint gyorsfagyasztott készítményre való feldolgozásukat vizsgálták.

Minőségi borok és brandyk gázkromatográfiás eljárással történő illatminősítése.

(BME Mezőgazdasági Kémiai Technológiai Tanszék)

Két brandy-fajta különböző időpontokban kereskedelmi forgalomba került tételleinek aromagramjait elemezték. Megállapították, hogy egy tételen belül az összetevőket az aromagramok alapján egyöntetűnek lehet tekinteni, a különböző tételtek azonban jelentősen eltérnek egymástól.

* A dolgozat első részét (1979) folyóiratunk a 27, 109. oldalán közölte.

(Szerk.)

Zöldségfélék és gyümölcsök objektív minősítése.

(Kertészeti Egyetem Élelmiszertechnológiai és Mikrobiológiai Tanszék)

Szamóca, szilva és csemege kukorica érzékszervi, valamint kémiai és fizikai vizsgálati módszerekkel mért jellemzői közötti összefüggéseket vizsgálták.

Mintavételi eljárások zöldségfélék és gyümölcsök átvételére.

(Kertészeti Egyetem Matematikai-Fizikai Tanszéki Csoport)

Paradicsom és meggy minőségi jellemzőinek statisztikus elemzését végezték el. Megállapították, hogy milyen módon és milyen mennyiségben vett minta tekinthető reprezentatívnak.

Élelmiszerek és nyersanyagok mintavételi rendszerének kidolgozása. Néhány technika kipróbálása és összehasonlító értékelése.

(Állatorvostudományi Egyetem Élelmiszerhigiéniai Tanszék)

Húsipari termékek, gyorsfagyasztott élelmiszerek és fűszerek mikrobiológiai tetelminősítését és az eredmények összehasonlítását végezték el szabványos-, különféle rutin, valamint általuk kidolgozott módszerekkel.

Élelmiszerek és nyersanyagok mintavételi rendszerének kidolgozása.

(Konzerv- és Paprikaipari Kutató Intézet)

Zöldborsó, zöldbab és paradicsom korábban kidolgozott átvételi eljárását próbálták ki, összehasonlítva a jelenlegi szabványos módszerrel.

Élelmiszerek és nyersanyagok mintavételi rendszerének kidolgozása.

(MÉM Élelmiszerellenőrző és Vegyvizsgáló Központ)

Édes-, tészta-, konzerv-, növényolaj- és tejipari termékek méréses jellemzőinek vizsgálatára kipróbálták a névleges hibaszázalékon alapuló AQL technikát. A kedvező tapasztalatok alapján javaslatot tesznek a jelenleg szabványos mintavételi technika módosítására.

Fűszerek minősítésére alkalmas érzékszervi vizsgálati módszerek kidolgozása.

(Központi Élelmiszeripari Kutató Intézet)

Az örölt feketeborssal végzett kísérletek során a tejfel hígítóanyaggal végzett hígítási izoprofilanalízist találták a legjobb érzékszervi módszernek.

Szín-íz és íz-állomány tulajdonságpárok kölcsönhatása az érzékszervi vizsgálatokban

(Kertészeti Egyetem Élelmiszertechnológiai és Mikrobiológiai Tanszék)

Burgonya, karfiol és szamóca eltérő módokon előkészített mintáinak pontozási és rangsorolási értékelése során vizsgálták a kölcsönhatásokat.

Kérdőíves érzékszervi bírálati rendszer gyakorlati kipróbálása.

(Konzerv és Paprikaipari Kutató Intézet)

A korábban kidolgozott kérdőíves bírálati lapot kissé egyszerűsítették, zöldborsó, zöldbab és vegyes gyümölcs befőtt konzervek minősítésére sikeresen alkalmazták.

Bírálati előírások kidolgozása homogén és heterogén rendszerekre.

(MÉM Élelmiszerellenőrző és Vegyvizsgáló Központ)

A hazai pontozásos érzékszervi bírálati rendszer kritikai elemzését, a módosított 20 pontos bírálati rendszer bevezetésére eddig tett lépéseket és további javaslatokat ismertetik.

Egységes objektív bírálati rendszer kialakítása.

(Budapesti Műszaki Egyetem Biokémiai és Élelmiszertechnológiai Tanszék)

A bíráló kiválasztás és képzés vizsgálatát, az érzékszervi bírálatok értékelési módszereinek fejlesztését, új pontozásos rendszer kialakítását végezték el. Vizsgálták a multivariációs matematika-statisztikai módszerek alkalmazását az érzékszervi bírálatban.

Automatizált élelmiszervizsgálati módszerek kidolgozása.

(Budapesti Műszaki Egyetem Biokémiai és Élelmiszertechnológiai Tanszék)

Contiflo automatikus elemző készülékre módszert dolgoztak ki és azt sikeresen kipróbálták foszfor-, klorid-, nitrit-, nitrát-, vas-, kalcium- illetve B- és C vitamin tartalom meghatározására.

Folyékony, kukorica alapú glükóz-fruktóz szörp (ízszörp) vizsgálata.

(Budapesti Műszaki Egyetem Mezőgazdasági Kémiai Technológiai Tanszék)

Kísérleteket végeztek a középnyomású folyadékkromatográfia és a Contiflo automatikus elemző készülék együttes, valamint a nagynyomású folyadékkromatográfia önálló alkalmazására a gyártási folyamat, valamint a késztermék vizsgálatkor.

Enzimek és izoenzimek meghatározására szolgáló gélkromatográfiás és más eljárások kidolgozása.

(Budapesti Műszaki Egyetem Biokémiai és Élelmiszertechnológiai Tanszék)

Karalábé, csiperke, laskagomba és torma modellanyagokból laktát-, mannit-, malát-, szukcinát-dehidrogénáz, karbonsav-észteráz, alkálikus-foszfátáz, polifenol-oxidáz, peroxidáz enzimek gélelektroforézis elválasztását és színreakciókkal való meghatározását végezték el.

Spektrofotometriás fehérjemeghatározási módszerek kidolgozása.

(Élelmiszeripari Főiskola)

A spektrofotometriás módszert a gabonaiipari keveréktakarmányok vizsgálatára alkalmazva megállapították, hogy az így kapott eredmények szoros korrelációban vannak a Kjeldahl módszerrel.

Gyors zsírmeghatározási eljárások alkalmazása nyersanyagok, félkész és késztermékek vizsgálatára.

(Budapesti Műszaki Egyetem Biokémiai és Élelmiszertechnológiai Tanszék)

Turbidimetriás eljárás tej és tejtermékek; refraktometriás eljárás készételek, hús- és konzervipari termékek; butirométeres módszer egyes növényi-, illetve állati termékek zsírmeghatározására. Megállapították, hogy a gyors módszerek relatív szórása nem nagyobb a jelenleg alkalmazott szabványos eljárásénál.

Módszerek kidolgozása élelmiszeripari termékek zsírtartalmának meghatározására.

(Élelmiszeripari Főiskola)

A spektrofotometriás zsírmeghatározási módszert keveréktakarmányok vizsgálatára alkalmazva megállapították, hogy az így kapott eredmények szoros korrelációban vannak a Soxhlet módszerrel.

Előkísérletek csonthéjas gyümölcsök és zöldségfélék összetételének mérésére optikai tulajdonságaik alapján.

(Központi Élelmiszeripari Kutató Intézet)

Négy gyümölcsfajta NEOTEC összetételanalizátorral mért szárazanyag-, savtartalom, refrakció és érettség mérési eredményeit a hagyományos módon meghatározott értékekkel összevetve jó egyezést állapítottak meg. Elvégezték a szükséges mérés technikai előkészületeket a paradicsom vizsgálatához.

RácZ Endre